

התרת נדרים למי שצריך כעת לשתות לפני התפילה/הושע גרינשטיין

Introduction: A Good Custom Done=נדר

שולחן ערוך, יורה דעה, הלכות נדרים, סימן ר"ד/א- אם בשעה שהתחיל לנהוג היה דעתו לנהוג כן לעולם, ונהג כן אפילו פעם אחת = צריך התרה ויפתח בחרטה שמתחרט שנהג כן לשם נדר. לפיכך הרוצה לנהוג בקצת דברים המותרים, לסייג ופרישות, יאמר בתחלת הנהגתו שאינו מקבל עליו כן בנדר, וגם יאמר שאין בדעתו לנהוג כן אלא בפעם שהוא או בפעמים שירצה, ולא לעולם.

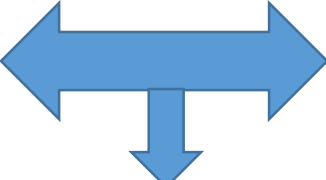
משנה ברורה סימן תקצ"ז/ו- דמנהג של מצוה שנעשה כנדר הוא רק כשהורגל בה, או אפילו פ"א וחשב בשעת מעשה שינהוג כן לעולם. אבל בלא"ה אין נעשה כנדר ע"י שעשאה פ"א:

1- Does he Need התרת נדרים in this case?

שולחן ערוך, יורה דעה, הלכות נדרים, סימן ר"ד;

יש מי שאומר שאם טועה, ונהג איסור בדבר המותר, נשאל ומתירים לו בשלשה כעין התרת נדרים	אבל הנהגים איסור בדברים המותרים מחמת שסוברים שהם אסורים, לא היו כאילו קבלום בנדר. הש"ך [שם ה'] - "מחמת שסוברים שהם אסורים" - ועכשיו נתברר שהוא מותר, ומנהגן היה בטעות שנסתפקו בדבר, ועכשיו שנתברר שמותר = לא היו כאילו קבלום בנדר. ונראה דה"ה אם היו סוברים שהוא איסור גדול, ואח"כ נתברר שאין בו איסור כ"כ = לא היו נדר כדלקמן סימן רל"ב סעיף י' ["נשבע שלא יעשה כך, מפני שהיה סבור שהוא איסור גדול, ואח"כ נודע לו שאין בו איסור כל כך, לא חלה השבועה כלל, כי היתה בטעות."] שו"ת אגרות משה [וי"ד א/מ"ז] - ובאם אחד נהג להחמיר אם נאסר מדין מנהג ג' פעמים תליא אם היתה כוונתו להחמיר אף אם הדין הוא להתיר וכ"ש בידע בעצמו שיש להתיר ומ"מ נהג איסור יש עליו איסור נדר דנהג ג"פ אבל אם החמיר משום שהיה סבור שאסור מדינא או אף רק שאסור מספק וחשב על המקילין שאולי טועין בדין או שאולי הם מזלזלין באיסורין אין עליו דין נדר מצד מנהגו וא"צ היתר.
--	---

2; Do you need התרת נדרים when you are planning to go back to your original custom?

שולחן ערוך, אורח חיים, תקפ"א/ב- נוהגים להתענות ערב ר"ה. ... המשנה ברורה [שם י"ט]- כתב המ"א במקום שיש מקצת חולי, יש להקל בכל אלו התעניתים וא"צ התרה אם לא מי שמתענה יותר ממה שנהגו הצבור,		שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדרים סימן ר"ד/א-הלכך, מי שרגיל להתענות תעניות שלפני ראש השנה ושבין ראש השנה ליום כיפורים, ומי שרגיל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין מר"ח אב או מ"ז בתמוז, ורוצה לחזור בו מחמת שאינו בריא, צריך ג' שיתירו לו.
המשנה ברורה [שם י"ט] - והש"ך ביו"ד סימן ר"ד כתב דמחמת שאינו בריא לעולם צריך התרה. הש"ך [וי"ד ר"ד/ב] - דהתם לא נהגו להתענות כשאירע ברית מילה... אבל הכא לא אסיק אדעת' דכשלא יהא בריא לא יתענה, והלכך צריך התרה. הפתחי תשובה [יורה דעה ר"ד/א]- עיין בדגמ"ר שכתב, דהמחבר מיירי שרוצה לחזור לגמרי ושלא לשוב למנהגו לעולם לכך צריך התרה, אבל אם אירע לו איזה מיחוש ורוצה לאכול היום ושוב לעתיד חוזר למנהגו = א"צ התרה . שו"ת שבט הלוי חלק ד סימן לא ד"ה ב. - ...בענין שהוא בבית החולים ראצעסטער, ואין לו שם מקוה טהרה, והוא רגיל מנעוריו לטבול בשבת בבוקר, ואצלו זה בגדר דבר מצוה והנהגה טובה והוא כמו נדר...בלי להאריך - דלפי מה שכתב בדגול מרובה ...דמי שיש לו איזה מנהג טוב ואירע לו סיבה גמורה שלא יכול לעמוד במנהגו...ואח"כ יחזור למנהגו בזה = אין צריך התרה כלל, ...א"כ נדון של כ"ת ג"כ דומה להנ"ל - והוא עומד בהנהגתו הטובה בלי היתר נדרים.		

3; Do you need התרת נדרים when you DON'T do something, but never SAID it?

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדרים סימן רד סעיף א - עיקר נדר האמור בתורה; הוא שיתפיס בדבר הנדור, כגון שאומר... יאסר עלי ככר זה, או שאמר: ככר זה עלי איסור.

שולחן ערוך, יורה דעה, הלכות נדרים, סימן ר"ד/א - אם בשעה שהתחיל לנהוג היה דעתו לנהוג כן לעולם, ונהג כן אפילו פעם אחת= צריך התרה...לפיכך הרוצה לנהוג בקצת דברים המותרים, לסייג ופרישות, יאמר בתחלת הנהגתו שאינו מקבל עליו כן בנדר, וגם יאמר שאין בדעתו לנהוג כן אלא בפעם ההוא או בפעמים שירצה, ולא לעולם.

#4- Is there a Kosher "Beit Din" for it?

שולחן ערוך, יורה דעה, הלכות נדרים, סימן רכ"ח סעיף א - מי שנדר ונתחרט, יש תקנה ע"י חרטה, ואפילו נדר באלהי ישראל. כיצד יעשה? ילך אצל חכם מומחה, דגמיר וסביר, ואם אין יחיד מומחה ילך אצל שלשה הדיוטות, והוא דגמירי להו וסבירי, וגם יודעים לפתוח לו פתח, ויתירו לו. והאידינא אין מומחה שיהא ראוי להתיר ביחיד.

הש"ך [שם ב']- "והוא דגמירי להו וסבירי"; כלומר שלומדים עמהם הלכות ומבינים. ומשמע אפילו לית בהו חד דגמיר מעצמו אלא כל דגמירי להו אחרים וסבירי= מתירין, ול"ד למ"ש בח"מ סי' ג' בדדיינים, אי לית בהו חד דגמיר ויודע סברות בדינים= פסולים לדון, דהתרת נדרים לאו דין הוא כמו שיתבאר. וזה הוא דלא כהדרישה בסימן זה והעט"ז כ' והוא דגמיר להו וסבירי קצת כדי שידעו מה שיתירו כו' משמע שא"צ שיהו סברי היטב אלא כל שסברי קצת כדי שידעו מה יתירו סגי וכן נוהגים:

הש"ך בשם הפרישה [שם ג']- "וגם יודעים כו' - אף על גב דלא בעינן פתח לכל הדברים, מ"מ אינם ראויים להתיר אפי' ע"י חרטה אם לא שיכולין להתיר ג"כ ע"י פתח דשמא יבא לפניהם נדר שצריך פתח ולא ידעו להבדיל בין נדר לנדר.

שו"ע שם, ז'-

<p>רמ"א- הגה: ונהגו להחמיר ולעשות מן החרטה פתח, שלאחר שאומר שמתחרט מעיקרא, אומרים לו: אילו ידעת שתתחרט, כלום נדרת, והוא אומר: לא. ואז מתירין לו.</p>	<p>ויש מי שמצריך שניהם פתח, וגם חרטה.</p>	<p>ואם אינו מתחרט, צריך לבקש לו פתח לומר לו: "אילו היית יודע דבר זה לא היית נודר?" ונמצא הנדר נעקר מעיקרו. וכיצד היא הפתח? כגון שנדר על דבר אחד ומפצירין בו הרבה שישאל עליו, אומרים לו: "אילו ידעת שיפצירו בך כ"כ ולא תוכל להשיב פניהם לא היית נודר?" והוא אומר: כן. ויש אומרים דחוזרין ושואלין לו אם מתחרט. ואפילו פתח שמגוף הנדר הוי פתח, כגון שהדיר פלוני מנכסיו אם יעשה דבר פלוני, ועבר ועשאו, פותחין לו: אילו היית יודע שהיה עובר על דבריך לא היית נודר, והוא אומר: כן.</p>	<p>מי שנתחרט בעיקר הנדר, אינו צריך פתח אלא שישאלנו החכם: "אתה חפץ בנדר זה?" והוא אומר: "איני חפץ בו, מתחרט אני שנדרתי" ומתיר לו. ומיהו; צריך שיתחרט בעיקר הנדר, שהיה רוצה שלא נדר מעולם; אבל אם אמר <u>שעתה הוא מתחרט</u>, ועד עתה הוא חפץ במה שנדר, לא הוי חרטה, שצריך שיעקור הנדר מעיקרו. ויזהר הנודר שלא יאמר שמתחרט מעיקרו, אלא אם כן הוא ברור לו שהיה רוצה שלא נדר מעולם, שאם לא כן אין ההתרה התרה והוא באיסור נדר כל ימיו.</p>
---	---	---	--